

УДК 007: 304: 070

Панченко С.А.¹

¹канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ПУБЛІЦИСТИЧНА ТА КУЛЬТУРНО-ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В. КОРОТИЧА

Історія українського журналістикознавства пов'язана з багатьма іменами діячів науки, освіти, видавничої справи, культури, які активно працювали у сфері публіцистики, і своєю діяльністю й творчою спадщиною зробили вагомий внесок у розвиток української журналістики.

Одним із представників цієї когорти діячів у другій половині ХХ ст. був Віталій Олексійович Коротич – людина багатьох талантів: поет, прозаїк, журналіст, редактор, культурний та громадський діяч.

Публіцистична спадщина В. Коротича не лише розкриває його різноплановий талант журналіста, а й створює уявлення про особливості

часопростору, в якому живе автор. Характерними ознаками творчості В. Коротича є відкритість, зосередженість на важливих суспільно-політичних подіях, соціальних проблемах.

За радянських часів ідеологічний характер є визначальним не тільки в політичних текстах Віталія Олексійовича, а часто й текстах іншого тематичного спрямування. Зокрема, це простежується в його подорожньому нарисі «Мандрівна на край світу» (1972). Загалом у нарисах 60–70-х рр. набуває розвитку сплав художнього, публіцистичного та дослідницького слова, авторські роздуми змушують замислитися й читача, хоча і цим нарисам, звичайно, притаманна політико-ідеологічна складова.

Публіцистичні книжки виходили одна за однією: «Зорі та смуги» (1968), «Мандрівка на край світу» (1972), «Людина на повен зріст» (1972), «Людина у себе вдома» (1974; за яку отримав премію ім. П. Тичини у 1978 році), «Біля витоків світла» (1976).

У 1979 році виходить книга публіцистики «Кубатура яйця», удостоєна Шевченківської премії. Це своєрідна розповідь про життя в США, про культуру та погляди людей, які там проживають. В умовах «залізної завіси» В. Коротич знайомить радянського читача з новим для нього світом. Проте, він частіше висловлює зневагу до західних цінностей, в якому фінансове благополуччя ставлять вище моральних цінностей. Твір повністю відповідає радянській ідеології, де всі рівні, а на перший план виходить любов до власної країни.

На посаді головного редактора журналу іноземної літератури «Всесвіт», В. Коротич ініціює збільшення творів фантастики на сторінках видання. Також автор займається перекладами, та майже не публікує власні твори.

У 1986 році Віталій Олексійович дає досить сміливе інтерв'ю про події на Чорнобильській АЕС. Це був один з перших проявів незгоди з радянською владою, відбуваються зміни в світогляді автора. Саме після цього інтерв'ю член ЦК КПРС Є. Лігачов запропонував В. Коротичу місце на посаді головного редактора журналу «Огонёк».

У другій половині 1980–х років уряд розпочинає проводити політику гласності, поступово цензура слабшає. Матеріали, які друкувались за сприянням В. Коротича в журналі «Огонёк», були новими за змістом та формою, жанром та стилем, відповідали інтересам читача, а не пропагандистським канонам. Вони відіграли велику роль у формуванні світогляду радянського суспільства. Головний редактор створив нову концепцію роботи журналу: бути авторитетним і правдивим співрозмовником для всіх верств суспільства, активно сприймати ідеї перебудови.

На початку 2000-х публіцистичний доробок доповнюють книги «Цілком особисто. Приватні листи до Дмитра Кременя», «Переведіть мене через майдан», «Застольє в застої», «От первого лица».

До 2015р. Віталій Коротич входив до складу редакційної колегії та вів власну колонку в газеті «Бульвар Гордона».

Незважаючи на свій поважний вік, В. Коротич досі випускає збірки, плідно працює та ділиться своїм досвідом у поодиноких інтерв'ю. Його письменницька публіцистика, виконуючи передовсім функцію впливу на масову свідомість, здійснює також інформаційний, виховний, регулюючий, естетичний вплив, вирізняється онтологічно-інтелектуальним наповненням, масштабністю порушуваної тематики й проблематики в контексті морально-етичного осмислення дійсності, синтезом художності та аналітики в розкритті актуальних, соціально значущих проблем.